

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Prawo rzymskie
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Roman Law
Kierunek studiów	Prawo
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	Jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne / niestacjonarne
Dyscyplina	Prawo
Język wykładowy	Polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Dr Izabela Leraczyk
---	---------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	45 – stacjonarne 27 - niestacjonarne	2	11
konwersatorium			
ćwiczenia	30 – stacjonarne 18 - niestacjonarne	2	
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	brak
-------------------	------

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

zapoznanie studentów:

- ze znaczeniem rzymskiego prawa prywatnego, relacji rzymskiego prawa prywatnego do norm stosowanych w starożytnym Rzymie, relacji prawa rzymskiego do innych historycznych systemów prawnych;
- z podstawowymi pojęciami z zakresu rzymskiego prawa prywatnego oraz ich ewolucji w czasie istnienia państwa rzymskiego.
- z oddziaływaniem prawa rzymskiego na współczesne systemy prawa;
- ze sposobami wykładni prawa stosowanymi przez rzymskich jurystów, wskazanie reguł stosowanych przy interpretacji prawa, co bezpośrednio łączy się z zapoznaniem studentów z zasadami prawa wypracowanymi przez rzymskich jurystów w formie paremii i sentencji łacińskich, stosowanych we współczesnym prawie prywatnym

wyrobienie u studentów umiejętności w zakresie:

- posługiwania się podstawowymi pojęciami z zakresu rzymskiego prawa prywatnego; poznania i zrozumienia roli prawa w starożytności; zrozumienia i docenienia roli instytucji prawnych powstałych w rzymskim prawie prywatnym, sposobów ich realizacji i ochrony; umiejętność powiązania zjawisk prawnych ze zjawiskami społecznymi i gospodarczymi.
- korzystania z różnych źródeł prawa i innych dokumentów w celu analizy i interpretacji zjawisk i procesów społecznych i gospodarczych, w tym interpretacji przepisów prawnych i innych dokumentów; wyrobienie umiejętności samodzielnego rozwiązywania prostych problemów prawnych; zdobywania informacji dotyczących różnych wydarzeń i weryfikowania ich, korzystając z różnych źródeł przekazu; wyrobienie umiejętności ustalania prawa właściwie obowiązującego dla konkretnych kazusów z zakresu rzymskiego prawa prywatnego.

student udoskonali umiejętności posługiwania się terminologią prywatnoprawną pochodzącą z prawa rzymskiego, potrafi wykorzystywać poznaną terminologię w dalszym kształceniu;

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Zna miejsce i znaczenie nauk prawnych w systemie nauk i ich relacje do innych nauk i dyscyplin naukowych.	K_W01
W_02	Zna i rozumie główne tendencje rozwojowe instytucji prawnych w Starożytnym Rzymie, w tym główne kierunki ewolucji i najważniejsze osiągnięcia w zakresie ustroju i prawodawstwa. Rozumie oddziaływanie historycznie ukształtowanych rzymskich instytucji prawnych na współczesne systemy prawa.	K_W02
W_03	Zna i rozumie terminologię prawniczą z zakresu prawa rzymskiego, również w języku obcym, co najmniej na poziomie B2+.	K_W03
W_04	Ma uporządkowaną wiedzę o zasadach wykładni prawa.	K_W05
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Potrafi dokonywać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, gospodarczych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami wiedzy prawniczej.	K_U01
U_02	Potrafi wykorzystać pogłębioną wiedzę teoretyczną z zakresu różnych dziedzin prawa w celu analizowania i interpretowania konkretnych (typowych i nietypowych) procesów i zjawisk prawnych, gospodarczych, społecznych.	K_U02
U_03	Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie w tym uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności, a także ukierunkowywać innych w tym zakresie.	K_U12
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Jest gotów do oceny poziomu posiadanej wiedzy i umiejętności, rozumie znaczenie odpowiedzialnego wypełniania swojej roli zawodowej także w sytuacjach zmieniających się potrzeb społecznych. Uznaje konieczność rozwoju zawodowego.	K_K01
K_02	Posiada umiejętność identyfikowania przyczyn i przebiegu wybranych procesów i zjawisk społecznych, gospodarczych, politycznych, oraz prognozowania ich skutków prawnych.	K_K06
K_03	Potrafi w sposób precyzyjny i spójny formułować hipotezy w specjalistycznym języku prawniczym (w tym języku obcym, co najmniej na poziomie B2+), na tematy dotyczące wybranych zagadnień z zakresu prawa rzymskiego, przy wykorzystaniu różnych ujęć teoretycznych, korzystając zarówno z dorobku nauk prawnych jak i innych dyscyplin	K_K07

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Pojęcie prawa rzymskiego. Pojęcie i podział prawa w tekstach źródłowych. Systematyka rzymskiego prawa prywatnego. Źródła prawa rzymskiego. Rozwój i organizacja procesu rzymskiego. Właściwość sądowa. Strony procesowe i zastępcy procesowi. Postępowanie w fazie procesowej in iure i apud iudicem. Środki ochrony pozaprocessowej. Zdolność prawna. Status. Capitis deminutio. Status libertatis. Sytuacja prawna niewolników i osób wolnych. Zdolność do czynności prawnych. Rodzaje ograniczeń zdolności do czynności prawnych. Wady oświadczenia woli. Pojęcie rzymskiej rodziny. Agnacja, kognacja. Prawo małżeńskie. Pojęcie i zakres patria potestas. Opieka i kuratela. Pojęcie i

podział rzeczy. Possessio. Elementy i rodzaje posiadania. Pojęcie i rodzaje własności w prawie rzymskim. Pierwotne i pochodne sposoby nabycia własności. Środki ochrony petytoryjnej. Iura in re aliena. Pojęcie i podział zobowiązań. Źródła powstania zobowiązań w prawie rzymskim. Podstawy odpowiedzialności za niewykonanie zobowiązania. Szkoda i wina. Obligationes ex contractu, quasi ex contractu. Obligationes ex delicto, quasi ex delicto. Umocnienie i umorzenie zobowiązań. Pojęcie i podstawy dziedziczenia. Testament - pojęcie, rodzaje i treść. Dziedziczenie ab intestato. Skutki nabycia spadku. Zapisy.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Wykład konwencjonalny Wykład konwersatoryjny Wykład problemowy Praca z tekstem Studium przypadku	Kolokwium, egzamin	Uzupełnione i ocenione testy, egzaminy, kolokwia
W_02	Wykład konwencjonalny Wykład konwersatoryjny Wykład problemowy Praca z tekstem Studium przypadku	Kolokwium, egzamin	Uzupełnione i ocenione testy, egzaminy, kolokwia
W_03	Wykład konwencjonalny Wykład konwersatoryjny Wykład problemowy Praca z tekstem Studium przypadku	Kolokwium, egzamin	Uzupełnione i ocenione testy, egzaminy, kolokwia
W_04	Wykład konwencjonalny Wykład konwersatoryjny Wykład problemowy Praca z tekstem Studium przypadku	Kolokwium, egzamin	Uzupełnione i ocenione testy, egzaminy, kolokwia
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Analiza tekstu Burza mózgu Studium przypadku	Kolokwium, egzamin	Uzupełnione i ocenione testy, egzaminy, kolokwia
U_02	Analiza tekstu Burza mózgu Studium przypadku	Kolokwium, egzamin	Uzupełnione i ocenione testy, egzaminy, kolokwia
U_03	Analiza tekstu	Kolokwium, egzamin	Uzupełnione i ocenione testy, egzaminy, kolokwia
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Dyskusja Rozmowa sokratyczna Praca w grupach	Obserwacja	Raport z obserwacji
K_02	Dyskusja Rozmowa sokratyczna Praca w grupach	Obserwacja	Raport z obserwacji

K_03	Dyskusja Rozmowa sokratyczna Praca w grupach	Obserwacja	Raport z obserwacji
------	--	------------	---------------------

VI. Kryteria oceny, wagi

Egzamin – 100% wynik uzyskany na egzaminie.

Forma stacjonarna: Egzamin pisemny, warunkiem zaliczenia jest udzielenie poprawnej odpowiedzi na co najmniej 50% pytań.

Forma zdalna: egzamin pisemny przeprowadzony przez platformę MS Teams lub Moodle; warunkiem zaliczenia jest udzielenie poprawnej odpowiedzi na co najmniej 50% pytań.

Zaliczenie ćwiczeń – 90% oceny z kolokwiów (minimum 3), 10% - punkty z pracy na ćwiczeniach. W czasie trwania semestru studenci podejść do minimum 4 kolokwiów (pisemnych i/lub ustnych – w formie tradycyjnej lub zdalnej), ocenianych w skali 2,0 do 5,0. Warunkiem uzyskania oceny 3.0 jest udzielenie z każdego kolokwium min. 50% prawidłowych odpowiedzi. Każde kolokwium sprawdza posiadaną przez studenta wiedzę oraz umiejętności.

Wymagania obowiązkowe do otrzymania zaliczenia końcowego ćwiczeń:

- 2,0 (ndst): więcej niż dwie nieobecności w semestrze, średnia ocen poniżej 2,75.
- 3,0 (dst): maksymalnie dwie nieobecności w semestrze, średnia ocen pomiędzy 2,75 a 3,25.
- 3,5 (dst+): maksymalnie dwie nieobecności w semestrze, średnia ocen pomiędzy 3,26 a 3,75.
- 4,0 (db) : maksymalnie dwie nieobecności w semestrze, średnia ocen pomiędzy 3,76 a 4,25.
- 4,5 (db+): maksymalnie dwie nieobecności w semestrze, średnia ocen pomiędzy 4,26 a 4,75.
- 5,0 (bdb): maksymalnie dwie nieobecności w semestrze, średnia ocen pomiędzy 4,76 a 5,0.

Ocena niedostateczna

(W) - Student nie zna terminów z zakresu rzymskiego prawa prywatnego, nie zna ich sposobów wykładni i interpretacji, nie zna paremii łacińskich

(U) - Student nie potrafi posługiwać się terminologią prywatnoprawną pochodzącą z prawa rzymskiego, nie potrafi zastosować poznanych instytucji w konkretnych przypadkach

(K) - Student nie potrafi zorganizować własnego warsztatu pracy, nie potrafi pracować w grupie

Ocena dostateczna

(W) - Student zna wybrane terminy z zakresu rzymskiego prawa prywatnego, zna niektóre sposoby wykładni i interpretacji prawa rzymskiego, zna wybrane paremie łacińskie

(U) - Student potrafi zastosować część terminologii prywatnoprawnej pochodzącej z prawa rzymskiego, potrafi zastosować niektóre poznane instytucje w konkretnych przypadkach

(K) - Student rozumie potrzebę organizacji własnego warsztatu pracy ale nie potrafi jej skutecznie zrealizować

Ocena dobra

(W)- Student zna większość terminów z zakresu rzymskiego prawa prywatnego, zna większość sposobów wykładni i interpretacji prawa rzymskiego, zna większość paremii łacińskich

(U)- Student potrafi zastosować większość terminologii prywatnoprawnej pochodzącej z prawa rzymskiego, potrafi zastosować większość poznanych instytucji w konkretnych przypadkach

(K)- Student zna sposoby pracy w grupie

Ocena bardzo dobra

(W)- Student zna wszystkie wymagane terminy z zakresu rzymskiego prawa prywatnego, zna sposoby wykładni i interpretacji prawa rzymskiego, zna wymagane paremie łacińskie

(U)- Student potrafi zastosować wymaganą terminologię prywatnoprawną pochodzącą z prawa rzymskiego, potrafi zastosować wszystkie poznane instytucje w konkretnych przypadkach

(K)- Student potrafi zorganizować pracę własną oraz zespołu, do którego należy

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	75 – w tym kontakt on-line
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	225

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
1. A. Dębiński, Rzymskie prawo prywatne. Kompedium, Warszawa 2020.
2. A. Dębiński, J. Misztal-Konecka, M. Wójcik, Rzymskie prawo prywatne. Kazusy i ćwiczenia, Warszawa 2011.
3. K. Kolańczyk, Prawo rzymskie, Warszawa 1997;
4. W. Litewski, Rzymskie prawo prywatne, Warszawa 2003
5. Leksykon tradycji rzymskiego prawa prywatnego, red. A. Dębiński, M. Jońca, Warszawa 2016;
Literatura uzupełniająca
1. W. Dajczak, T. Giaro, F. Longchamps de Bérier, Prawo rzymskie. U podstaw prawa prywatnego, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2018.
2. K. Burczak, A. Dębiński, M. Jońca, Łacińskie sentencje i powiedzenia prawnicze, Warszawa 2018.
3. M. Kuryłowicz, Prawo rzymskie. Historia, tradycja, współczesność, Lublin 2003.
4. M. Kuryłowicz, Prawa antyczne. Wykłady z historii najstarszych praw świata, Lublin 2006.
5. H. Kupiszewski, Prawo rzymskie a współczesność, Bielsko-Biała 2020.